

Herman Borgstrup: En journalists erindringer. Spredte træk af en bladmands oplevelser gennem et halvt århundrede. (I kommission ved M. Normanns forlag, 1965). 130 s.

Herman Borgstrup var 1912–1926 redaktør af det radikale Vendsyssel Venstreblad og derpå indtil 1961 af Langelands Folkeblad. Skønt forfatteren var stærkt politisk engageret, meddeler erindringerne dog ikke meget nyt fra dette felt. Han hævder den påstand, at det nok så meget var skattepolitikken som militæret, der skabte Det radikale Venstre og gav det medbør. Der er utvivlsomt meget rigtigt i denne opfattelse, og man kunne derfor have ønsket, at den var blevet uddybet af én, der har været med fra 1905, og som kender strømningerne i det radikale vælgerkorps. Bogen er bygget på omhyggeligt førte dagbøger og bevarede breve (som forhåbentlig testamenteres Dansk Pressemuseum og Arkiv!); men man har dog en fornemmelse af, at den noble og elskværdige forfatter lader mange kontroversielle forhold ligge. I skildringen af den frafaldne radikale Th. Madsen-Mygdal og af redaktør Asger Karstensen er der tilløb til interessante persontegninger; men om f. eks. samarbejdet mellem redaktør og folketingsmand – in casu P. Munch – ville man også gerne have hørt i detaljer.

Erindringerne har imidlertid værdi ved det billede, der gives af den radikale provinspresse i dens første år, hvor det i en menneskealder eksisterende firebladssystem skabtes. Det var beskedne summer og et enkelt teknisk apparat, der krævedes, og med et oplagstal på 3000 var man godt funderet. Forfatteren har da også som ældre oplevet, at samtlige de blade, han som journalist og redaktør

virkede ved, er blevet ramt af blad-døden, sidst Langelands Folkeblad, der nu udkommer som fire lokalsider i venstreavisen Fyns Tidende. Bogen rummer også lokalhistoriske oplysninger af interesse; det gælder f. eks. om byrådsarbejdet i Hjørring under første verdenskrig og om de langlandske broplaner og deres realisation, hvor forfatteren dog vist beskedent underbetoner sin egen indsats.

Herman Borgstrup er typen på den politiske redaktør, der var et vigtigt led i vor kulturelle og politiske struktur i provinsen i tiden indtil efter den anden verdenskrig. De fandtes inden for alle partier, og med deres centrale placering påtog de sig ud over den rent journalistiske virksomhed en række gøremål i byråd, vælgerforening, turistforening osv. Denne type er nu så godt som forsvundet, men det er Herman Borgstrups fortjeneste, at han ved sin fordringsløse bog bevarer et billede af en af dem.

Tage Kaarsted

Leo Buschardt, Albert Fabritius, Morten Ruge og Helge Tønnesen (red.): Den illegale presse 1940–45. En antologi. (Gyldendal, 1965). 564 s.

Udgiverne har samlet en lang række artikler fra illegale blade og gengiver dem grupperet om begivenheder, hvorved ordningen også stort set bliver kronologisk. I en indledning oprides kort den illegale presses udviklingshistorie. Det er næsten udelukkende kommenterende artikler, ofte af natur som ledere, man har taget med, mens nyhedsstoffet er udeladt. Rent bortset fra, at det vel var nyhedsstoffet, der interesserede dengang, så medfører udeladelsen af dette også, at antologiens værdi i henseende til at give et indtryk af den il-